

Az Európai Unió más tagállamába
kiküldött munkavállalók
társadalombiztosítási jogállása, közteher-
fizetési kötelezettség

Székely Zoltánné
előadása

Jogalkalmazás Magyarországon

A Tbj. rendelkezéseit

- a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek illetve
- a nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó személyre az egyezmény szabályai szerint kell alkalmazni.

Szociális hozzájárulási adó

Speciális adó.

- A szociális hozzájárulási adókötelezettség teljesítése során – a társadalombiztosítási kötelezettségek teljesítésével azonosan – az Európai Unió kötelező jogi aktusának vagy a nemzetközi szerződésnek a rendelkezését kell alkalmazni.
- A kettős adóztatás elkerüléséről szóló nemzetközi egyezmények nem alkalmazandók.

Egészségügyi hozzájárulás

- A szociális biztonságot szabályozó nemzetközi egyezmények az egészségügyi hozzájárulás kötelezettség teljesítését, csak közvetett módon befolyásolják.
 1. Egészségügyi hozzájárulást csak a Tbj. szerinti belföldi személynek történő juttatást, illetve az ilyen személy által megszerzett egyes jövedelmeket terheli.
 2. A Községi rendelet hatálya alá tartozó, más tagállamban biztosított személy jövedelme után nem kell egészségügyi hozzájárulást fizetni.

EU rendelet

- 2010. május 1-jétől a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazandó.

Biztosítási kötelezettség megállapítása

- Az EU rendelet a biztosítási kötelezettség elbírálása szempontjából pontosan meghatározza, hogy egy adott jogviszonyra a szociális biztonság szempontjából mely tagállam joghatósága vonatkozik, azaz a biztosítási jogviszonyt, a járulékfizetési kötelezettséget melyik tagállam előírásai szerint kell megállapítani.
- A rendelet hatálya alá tartozó személyekre – az ún. marginális tevékenység kivételével – **csak egy tagállam jogszabályai alkalmazandóak** még azok esetében is, akik egyidejűleg több tagállamban végeznek kereső tevékenységet.

A kiküldetés szabálya

- Az a személy, aki egy tagállamban munkavállalóként végzi tevékenységét olyan munkáltató nevében, aki tevékenységét szokásosan abban a tagállamban végzi, és akit az említett munkáltató egy másik tagállamba küld, hogy a munkáltató nevében ott munkát végezzen, továbbra is az elsőként említett tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartozik, feltéve, hogy az ilyen munkavégzés várható időtartama nem haladja meg a huszonnégy hónapot, és a szóban forgó személy kiküldetése nem egy másik kiküldött személy felváltása céljából történik.

A kiküldetés feltételeinek vizsgálata, igazolása

- Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár és igazgatási szerveinek hatásköre.
- Az A1 jelű igazolás az adóhatóság külön vizsgálat nélkül elfogadja.
- A magyar joghatóság megállapítása esetén a biztosítási kötelezettséget a Tbj. alapján kell megállapítani.

Járulékalapot képező jövedelem 1.:

a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény szerint összevont adóalapba tartozó önálló és nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításnál figyelembe vett jövedelem, a munkavállalói érdekképviselőt ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj, a tanuló szerződés alapján ténylegesen kifizetett díj, a felszolgálati díj, a vendéglátó üzlet felszolgálójaként a fogyasztótól közvetlenül kapott borravaló, az ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszony alapján fizetett ösztöndíj.

Személyi jövedelemadó- előleg alap

- Akkor, ha a jövedelem Magyarországon adóköteles a kettős adóztatást elkerülő egyezmények előírásai szerint.

Fő szabály: a nem önálló munkából származó jövedelem abban az államban adóztatható, ahol a munkát végzik.

Akkor, ha a következő 3 feltétel mindegyike megvalósul Magyarországon adóköteles a jövedelem:

- ha a külföldi államban való tartózkodás hossza az adóévben nem haladja a 183 napot,
- a díjazást olyan munkáltató (magyar) fizeti, aki nem bír illetőséggel a munkavégzés helye szerinti államban , és
- az esetleges külföldi telephelye ezt nem számolja el bérként a költségei között.

Járulékalapot képező jövedelem 2.:

- az 1. pont szerinti jövedelem hiányában, a munkaszerződésben meghatározott alpbér; ha a munkát munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony vagy külföldi jog hatálya alá tartozó munkaszerződés alapján végzik, a szerződésben meghatározott díj havi összege.

Abban az esetben, ha a biztosított jövedelme Magyarországon nem adóztatható, az előzők szerinti kiegészítő szabály alapján kell a járulékalapot megállapítani.

- Ha a biztosítással járó jogviszonyból származó, tárgyhónapra eső jövedelem egy része Magyarországon, másik része külföldön adóztatható, járulékalapként az 1.) pontban meghatározott jövedelmet és a 2) pontban említett személyi alpbér, illetve szerződésben meghatározott díj összegének azon időszakra (naptári napokra) vonatkozó arányos részét, amelyben a jövedelem külföldön adóztatható, együttesen kell figyelembe venni.

A Tbj. alkalmazásában

- alpbér az adott munkakörben foglalkoztatott kiküldetését megelőző egy évben a munkavállaló teljesítményétől, ledolgozott munkaidejétől közvetlenül függő, a munkavállaló alpbéréen, illetve az alkalmazott bérformán alapuló, ténylegesen számfejtett és kifizetett munkabér (a statisztikai elszámolások szerinti törzsbér) havi átlagos összege. Ennek hiányában a tárgyhavi alpbér a járulékalap.
- A törzsbérnek nem minősülő kereseti elemek nem képezik a Tbj. 4. § k. pont 2. alpontja szerinti járulékok alapját, még akkor sem, ha számításuk az alpbéren alapul és kifizetésük munkaidőtől vagy munkateljesítménytől függ.

Példa

- A munkáltatónál több éve munkaviszonyban álló kőműves kiküldetése 2016. január 15-től kezdődött (a jövedelme a kettős adóztatásról szóló egyezmény értelmében nem Magyarországon adózik).
- A járulékalapot a 2015. január 15-től 2016. január 14-éig juttatott törzsbér alapján kell meghatározni, úgy, hogy a 12 havi törzsbért el kell osztani 12-vel. Az előzőek szerint meghatározott havi átlagot kell járulékalapnak tekinteni. Annak, hogy a törzsbér a kiküldetés időtartama alatt esetleg változik nincs jelentősége.

A főbb munkaügyi statisztikai fogalmakról és azok definícióiról szóló 3/2010. (IV. 2.) KSH közlemény mellékletének [Útmutató a munkaügyi statisztikai adatszolgáltatáshoz] 1.1.1.1. alpontja szerinti törzsbér:

- *a keresetnek a munkavállaló teljesítményétől, illetve az általa ledolgozott munkaidőtől közvetlenül függő, a munkavállaló személyi alapbéréen, illetve az alkalmazott bérformán alapuló része.*

A törzsbér a következő elemek összege:

- - a munkában töltött idő hosszától függően fizetett munkabér (időbér),
- - a teljesítménykövetelmények (norma) teljesítéséért járó bér (ideértve a bérezési forma részét képező, pl. minőségi prémiumot is),
- - az egységnyi teljesítménykövetelmény (norma) kapcsán az ún. utalványozott pótidőkre fizetett összegek,
- - orvosok részére a kártyapénz alapján biztosított teljesítménybér,
- - a teljesített túlmunka alapbére (a pótléka nem!),
- - az állásidőre elszámolt személyi alapbér,
- - jutalékos bérezés esetén a jutalék (ún. tiszta jutalékos rendszerben), illetve az alapbér és a jutalék együttes összege.

A törzsbérből le kell számítani az esetleges (pl. selejt miatti) levonásokat.

A törzsbér tehát a munkavállaló személyi alapbérével azonos, illetőleg annál több vagy kevesebb is lehet.

Családi járulék-kedvezmény

- Kiküldött biztosított esetében, csak abban az esetben érvényesíthető, ha jövedelme Magyarországon esik adókötelezettség alá (Magyarországon fizet személyi jövedelemadót).

Szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség

- A szociális hozzájárulási adó tekintetében kifizetőnek (adóalany) minősül a belföldön állandó lakóhellyel, szokásos tartózkodási hellyel, székhellyel nem rendelkező kifizető (a továbbiakban: külföldi kifizető) is, ha a vele adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyban álló, magyar szociális biztonsági jogszabályok hatálya alá tartozó természetes személy a munkát Magyarországon, vagy a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló közösségi rendelet hatálya alá tartozó másik tagállamban végzi.

Szociális hozzájárulási adó alapja

- A kifizetőt terhelő adó alapja
- A kifizető által a vele adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyban álló természetes személy részére juttatott, kifizetett, a Szja tv. rendelkezései szerinti adókötelezettség alá eső önálló, illetve nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításánál a Szja tv. rendelkezései szerint figyelembe vett jövedelem, növelve a munkavállalói érdekképviselőt ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj összegével.
- Az előzőek szerinti juttatás hiányában, vagyis ha a jövedelem Magyarországon nem adóztatható, az adófizetési kötelezettséget eredményező munkaviszonyt, vagy más jogviszonyt szabályozó munkaszerződésben, illetőleg más szerződésben meghatározott alapbér, illetőleg díjazás; külföldi kiküldetés esetén e pont alkalmazásában alapbér: az adott munkakörben foglalkoztatott kiküldetését megelőző egy évben a munkavállaló teljesítményétől, ledolgozott munkaidejétől közvetlenül függő, a munkavállaló alapbéréen vagy az alkalmazott bérformán alapuló, a munkaszerződés alapján ténylegesen számfejtett és kifizetett munkabér (a statisztikai elszámolások szerinti törzsbér) havi átlagos összege, ennek hiányában a tárgyhavi alapbér.

Szociális hozzájárulási adófizetési- kötelezettség teljesítése

A kifizetőnek főszabály szerint az adóalap után 27 százalékos mértékű szociális hozzájárulási adót kell fizetni, de a fizetendő adót törvény rendelkezése alapján az adóalany az őt megillető adókedvezmények összegével csökkentheti.

Szakképzési hozzájárulás

A szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2011. évi CLVI. törvény alapján.

Alapja: azonos a szociális hozzájárulási adó alapjával

Mértéke: 1,5 százalék

Köszönöm a figyelmet